

๑ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ส ๑.๑ ม.๔-๖/๒ วิเคราะห์พระพุทธรูปเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดในการตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือวิเคราะห์ประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
- ม.๔-๖/๑๔ วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด

๒ สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระพุทธรูปเจ้า เป็นผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดในการตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการสอนและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การศึกษาพุทธประวัติ ประวัติสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง ชาดก เรื่องเล่า จะได้ข้อคิดเพื่อนำไปใช้เป็นแบบอย่าง ในการดำเนินชีวิต

๓ สาระการเรียนรู้**๓.๑** สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ๑) พระพุทธรูปเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด (การตรัสรู้)
- ๒) การก่อตั้งพระพุทธศาสนา วิธีการสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามแนวพุทธจริยา
- ๓) พุทธสาวก พุทธสาวิกา
 - พระอัสสชิ
 - พระนางมัลลิกา
 - พระกัศปโกดมมณีเถรี
 - หมอชีวกโกมารภัจจ์
- ๔) ชาดก
 - เวสสันดรชาดก
- ๕) ศาสนิกชนตัวอย่าง
 - พระนาคเสน - พระยามิลินท์
 - สมเด็จพระวันรัต (เฮง เขมจารี)
 - หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต
 - สุขีพิ บุญญานุภาพ

๓.๒ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

๔ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน**๔.๑** ความสามารถในการสื่อสาร**๔.๒** ความสามารถในการคิด

- ๑) ทักษะการวิเคราะห์
- ๒) ทักษะการจัดระเบียบ
- ๓) ทักษะการสรุปอ้างอิง
- ๔) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

๔.๓ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒. มีวินัย

๓. ใฝ่เรียนรู้

๖

ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

หนังสือเล่มเล็ก เรื่อง พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก

๗

การวัดและการประเมินผล**๗.๑ การประเมินก่อนเรียน**

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก

๗.๒ การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑) ตรวจสอบงานที่ ๒.๑ เรื่อง พุทธประวัติ	๒) ตรวจสอบงานที่ ๒.๒ เรื่อง พระอัสสชิ
๓) ตรวจสอบงานที่ ๒.๓ เรื่อง พระกัศปโกตมิเถรี	๔) ตรวจสอบงานที่ ๒.๔ เรื่อง พระนางมัลลิกา
๕) ตรวจสอบงานที่ ๒.๕ เรื่อง หมอชีวกโกมารภัจจ์	๖) ตรวจสอบแบบบันทึกการอ่าน
๗) ประเมินการนำเสนอผลงาน	๘) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
๙) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑๐) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๗.๓ การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก

๗.๔ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจสอบหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก

๘

กิจกรรมการเรียนรู้

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

นักเรียนทำแบบทดสอบ**ก่อนเรียน** หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคูคิดสี่สหาย

ขั้น นำเข้าสู่บทเรียน

๑. พระอาจารย์แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน ปรึกษากันตามความสามารถ ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มผลัดกันเล่าเรื่องในหัวข้อ “พระพุทธเจ้าที่ฉันนับถือ”
๒. ตัวแทนแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ ๑ คน ออกไปหน้าชั้นเรียน แล้วผลัดกันเล่าประวัติของพระพุทธเจ้า ตอนตรัสรู้และก่อตั้งพระพุทธศาสนา โดยให้เล่าเรียงตามลำดับเหตุการณ์

ขั้น สอน

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้เรื่อง พุทธประวัติ ตอนการตรัสรู้ และการก่อตั้งพระพุทธศาสนา จากหนังสือเรียน
๒. สมาชิกในแต่ละกลุ่มจับคู่กันทำใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง พุทธประวัติ จากนั้นสมาชิกแต่ละคู่ผลัดกันอธิบายคำตอบในใบงานที่ ๒.๑ ให้อีกคู่หนึ่งฟัง และช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๓. พระอาจารย์และนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ ๒.๑ จากนั้นร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติ
๔. พระอาจารย์ให้นักเรียนแต่ละคู่ศึกษาความรู้จากชาดก เรื่อง พระเวสสันดรชาดก และให้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นหรือข้อคิดที่ได้

ขั้น สรุป

พระอาจารย์และนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติ และชาดก

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการต่อเรื่องราว (Jigsaw)

ขั้น นำเข้าสู่บทเรียน

พระอาจารย์สุ่มนักเรียน ๕-๖ คน ออกมาเล่าความประทับใจในพุทธสาวก พุทธสาวิกา จากที่นักเรียนเคยเรียน หรือจากการศึกษาหาความรู้

ขั้น สอน

- สมาชิกแต่ละกลุ่ม เลือกหมายเลขประจำตัวตามความสมัครใจ ตั้งแต่หมายเลข ๑-๔ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้าน จากนั้นสมาชิกกลุ่มบ้านแต่ละหมายเลขแยกย้ายไปรวมกับสมาชิกที่มีหมายเลขเดียวกันเป็นกลุ่มใหม่ เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันศึกษาความรู้และทำใบงานตามที่กำหนดให้ ดังนี้
 - กลุ่มหมายเลข ๑ ศึกษาประวัติของพระอัสสชิ และทำใบงานที่ ๒.๒ เรื่อง พระอัสสชิ
 - กลุ่มหมายเลข ๒ ศึกษาประวัติของพระกัศปโกตมิเถรี และทำใบงานที่ ๒.๓ เรื่อง พระกัศปโกตมิเถรี
 - กลุ่มหมายเลข ๓ ศึกษาประวัติของพระนางมัลลิกา และทำใบงานที่ ๒.๔ เรื่อง พระนางมัลลิกา
 - กลุ่มหมายเลข ๔ ศึกษาประวัติของหมอชีวกโกมารภัจจ์ และทำใบงานที่ ๒.๕ เรื่อง หมอชีวกโกมารภัจจ์
- สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับประวัติของพุทธสาวก พุทธสาวิกาที่ตนศึกษาและคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของท่าน
- สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละหมายเลขร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน จากนั้นแยกย้ายกันกลับไปยังกลุ่มบ้าน แล้วผลัดกันเล่าประเด็นสำคัญของใบงานที่ตนรับผิดชอบให้สมาชิกคนอื่นฟัง
- พระอาจารย์สุ่มตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียน พระอาจารย์ตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้น สรุป

พระอาจารย์และนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ไปประยุกต์ปฏิบัติ

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการเรียนรู้ความเข้าใจ

ขั้นที่ ๑ สืบเกตุ ตระหนัก

๑. พระอาจารย์แบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ ฝ่าย ให้เล่นเกมแข่งขันตอบปัญหา “ใครเอ่ย”
๒. พระอาจารย์สุ่มนักเรียน ๑ คน ออกมาแสดงความชื่นชมเพื่อนในห้องเรียนที่ปฏิบัติตามหลักคุณธรรมแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา เรื่องใดเรื่องหนึ่ง และให้ทำเช่นนี้อีกประมาณ ๓-๔ คน

ขั้นที่ ๒ วางแผนปฏิบัติ

นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันวางแผนศึกษาความรู้เกี่ยวกับ ศาสนิกชนตัวอย่าง กลุ่มละ ๑-๒ ท่าน ตามความสมัครใจ ดังนี้

๑) พระนาคเสน - พระยามิลินท์	๒) สมเด็จพระวันรัต (เฮง เขมจารี)
๓) หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต	๔) สุขีพ บุญญานุภาพ

ขั้นที่ ๓ ลงมือปฏิบัติ

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาประวัติของศาสนิกชนตัวอย่าง จากหนังสือเรียน แล้วสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

- ๑) ตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงความเป็นศาสนิกชนที่ดี และทำประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา
- ๒) คุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง

ขั้นที่ ๔ พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ

๑. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาเรียบเรียง อภิปราย วิเคราะห์ประเด็นสำคัญ และออกแบบการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนในรูปแบบที่หลากหลาย
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียนตามลำดับ นักเรียนกลุ่มอื่นแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคุณธรรมสำคัญของศาสนิกชนตัวอย่าง

ขั้นที่ ๕ สรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปแนวทางการปฏิบัติตนตามคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของศาสนิกชนตัวอย่าง

- พระอาจารย์มอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันจัดทำหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๙.๑ สื่อการเรียนรู้

- ๑) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.๔
- ๒) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (๑) เทพวิสุทธิญาณ, พระ (อุบล นนทโก ป.ธ.๙). ๒๕๔๖. **พุทธประวัติสังเขปและศาสนพิธีสังเขป.** กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย.
 - (๒) เสฐียรพงษ์ วรรณปก. ๒๕๔๔. **บางแง่มุมเกี่ยวกับพระพุทธองค์.** กรุงเทพมหานคร : หอรัตนชัยการพิมพ์.
 - (๓) เสฐียรพงษ์ วรรณปก. ๒๕๔๔. **พุทธสาวก พุทธสาวิกา.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ๓) สลาก
- ๔) ใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง พุทธประวัติ
- ๕) ใบงานที่ ๒.๒ เรื่อง พระอัสสชิ
- ๖) ใบงานที่ ๒.๓ เรื่อง พระกัศปโคตมีเถรี
- ๗) ใบงานที่ ๒.๔ เรื่อง พระนางมัลลิกา
- ๘) ใบงานที่ ๒.๕ เรื่อง หมอชีวกโกมารภัจจ์

๙.๒ แหล่งการเรียนรู้

- ๑) ห้องสมุด
- ๒) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.larnbuddhism.com/puttaprawat>
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/พุทธประวัติ>
 - http://guru.sanook.com/search/knowledge_search.php?q...select=๑
 - <http://mediacenter.mcu.ac.th/data/caipyo/m๔/index.html>

แบบประเมินหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง พุทธประวัติ พระสาวก
ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การวิเคราะห์ พระพุทธเจ้าในฐานะ เป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้ อย่างสูงสุด	วิเคราะห์ผลของการฝึกฝนตน ของพระพุทธเจ้าในแต่ละ ขั้นตอนของการบำเพ็ญกิริยา และการก่อตั้ง พระพุทธศาสนาอย่างมีเหตุผล ตรงตามประเด็นครบถ้วน	วิเคราะห์ผลของการฝึกฝนตน ของพระพุทธเจ้าในแต่ละ ขั้นตอนของการบำเพ็ญกิริยา และการก่อตั้ง พระพุทธศาสนาอย่างมีเหตุผล ตรงตามประเด็นครบถ้วนเป็น ส่วนใหญ่	วิเคราะห์ผลของการฝึกฝนตน ของพระพุทธเจ้าในแต่ละ ขั้นตอนของการบำเพ็ญกิริยา และการก่อตั้ง พระพุทธศาสนาอย่างมีเหตุผล ตรงตามประเด็นครบถ้วนเป็น บางหัวข้อ	วิเคราะห์ผลของการฝึกฝนตน ของพระพุทธเจ้าในแต่ละ ขั้นตอนของการบำเพ็ญกิริยา และการก่อตั้ง พระพุทธศาสนาไม่ถูกต้อง
๒. การวิเคราะห์ข้อคิด จากประวัติสาวก ชาดก และศาสนิกชน ตัวอย่าง	วิเคราะห์ข้อคิดจากประวัติ สาวก ชาดก และศาสนิกชน ตัวอย่างได้อย่างมีเหตุผลและ ถูกต้อง ๘ ข้อขึ้นไป	วิเคราะห์ข้อคิดจากประวัติ สาวก ชาดก และศาสนิกชน ตัวอย่างได้อย่างมีเหตุผลและ ถูกต้อง ๖-๗ ข้อ	วิเคราะห์ข้อคิดจากประวัติ สาวก ชาดก และศาสนิกชน ตัวอย่างได้อย่างมีเหตุผลและ ถูกต้อง ๔-๕ ข้อ	วิเคราะห์ข้อคิดจากประวัติ สาวก ชาดก และศาสนิกชน ตัวอย่างได้อย่างมีเหตุผลและ ถูกต้องน้อยกว่า ๕ ข้อ
๓. การวิเคราะห์คุณธรรม อันเป็นแบบอย่างการ ดำเนินชีวิตของพระ สาวก ชาดก และ ศา สนิกชนตัวอย่าง	วิเคราะห์คุณธรรมอันเป็น แบบอย่างการดำเนินชีวิตของ พระสาวก ชาดก และ ศาสนิกชนตัวอย่างได้ถูกต้อง ๘ ข้อขึ้นไป	วิเคราะห์คุณธรรมอันเป็น แบบอย่างการดำเนินชีวิต ของพระสาวก ชาดก และ ศาสนิกชนตัวอย่างได้ถูกต้อง ๖-๗ ข้อ	วิเคราะห์คุณธรรมอันเป็น แบบอย่างการดำเนินชีวิต ของพระสาวก ชาดก และ ศาสนิกชนตัวอย่างได้ถูกต้อง ๔-๕ ข้อ	วิเคราะห์คุณธรรมอันเป็น แบบอย่างการดำเนินชีวิตของ พระสาวก ชาดก และ ศาสนิกชนตัวอย่างได้ถูกต้อง น้อยกว่า ๕ ข้อ
๔. การเสนอแนวทาง การปฏิบัติตนตาม คุณธรรมอันเป็น แบบอย่างของพระ สาวก ชาดก และศา สนิกชนตัวอย่าง	เสนอแนวทางการปฏิบัติตน ตามคุณธรรมอันเป็น แบบอย่างของพระสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่าง ได้เหมาะสม ๘ ข้อขึ้นไป	เสนอแนวทางการปฏิบัติตน ตามคุณธรรมอันเป็น แบบอย่างของพระสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่าง ได้เหมาะสม ๖-๗ ข้อ	เสนอแนวทางการปฏิบัติตน ตามคุณธรรมอันเป็น แบบอย่างของพระสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่าง ได้เหมาะสม ๔-๕ ข้อ	เสนอแนวทางการปฏิบัติตน ตามคุณธรรมอันเป็น แบบอย่างของพระสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่าง ได้เหมาะสม น้อยกว่า ๕ ข้อ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	๑๔ - ๑๖	๑๑ - ๑๓	๘ - ๑๐	ต่ำกว่า ๘
ระดับคุณภาพ	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. การเรียงลำดับการบำเพ็ญกิริยาต่างๆ ของพระพุทธเจ้าข้อใดถูกต้อง
 - ก. บำเพ็ญตบะ ปฏิบัติโยคะ บำเพ็ญทุกรกิริยา บำเพ็ญเพียรทางจิต
 - ข. บำเพ็ญตบะ บำเพ็ญทุกรกิริยา ปฏิบัติโยคะ บำเพ็ญเพียรทางจิต
 - ค. ปฏิบัติโยคะ บำเพ็ญทุกรกิริยา บำเพ็ญตบะ บำเพ็ญเพียรทางจิต
 - ง. ปฏิบัติโยคะ บำเพ็ญตบะ บำเพ็ญทุกรกิริยา บำเพ็ญเพียรทางจิต
๒. พระพุทธเจ้าทรงแสดง “ธรรมจักรกับปวัตตนสูตร” ให้แก่ผู้ใด
 - ก. ปัญจวัคคีย์
 - ข. อุทกดาบส
 - ค. อาหารดาบส กาลามโคตร
 - ง. พระสาฬหบุตรและพระโมคคัลลานะ
๓. พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญทุกรกิริยาตามลำดับขั้นตอนในข้อใด
 - ก. อดอาหาร กัดฟัน กลั้นลมหายใจ
 - ข. กลั้นลมหายใจ กัดฟัน อดอาหาร
 - ค. อดอาหาร กลั้นลมหายใจ กัดฟัน
 - ง. กัดฟัน กลั้นลมหายใจ อดอาหาร
๔. ผู้ใดถวายข้าวมธุปายาสต่อพระพุทธเจ้าก่อนที่พระองค์จะตรัสรู้
 - ก. นางสุชาดา
 - ข. นางวิสาขา
 - ค. พระนางมัลลิกา
 - ง. พระกัสาโคตมีเถรี
๕. การรู้แจ้งของพระพุทธเจ้าที่สามารถทำลายกิเลสให้หมดสิ้นได้นั้น ใช้สิ่งใดเป็นพื้นฐาน
 - ก. การบำเพ็ญตบะ
 - ข. การบำเพ็ญทุกรกิริยา
 - ค. การทำสมาธิโดยผินพระพักตร์ไปทิศตะวันออก
 - ง. ทรงเข้าสมาธิจนตั้งจิตมั่นแน่วแน่บรรลุฌานทั้ง ๔
๖. ข้อใดเรียงลำดับการแสดงธรรมของพระพุทธเจ้าต่อบุคคลต่างๆ ได้ถูกต้อง
 - ก. ปัญจวัคคีย์ ชฎิลสามพี่น้อง ยสกุลบุตร พระโมคคัลลานะและพระสารีบุตร
 - ข. ปัญจวัคคีย์ ยสกุลบุตร ชฎิลสามพี่น้อง พระโมคคัลลานะและพระสารีบุตร
 - ค. ปัญจวัคคีย์ พระโมคคัลลานะและพระสารีบุตร ชฎิลสามพี่น้อง ยสกุลบุตร
 - ง. ปัญจวัคคีย์ ชฎิลสามพี่น้อง พระโมคคัลลานะและพระสารีบุตร ยสกุลบุตร
๗. ชาตกเรื่อง “เวสสันดรชาตก” ให้แนวคิดสำคัญในเรื่องใด
 - ก. ทานบารมี
 - ข. ความสันโดษ
 - ค. ความหลงตัว
 - ง. ความเห็นแก่ตัว
๘. พระอัสสชิ มีคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างเด่นชัดที่สุดในข้อใด
 - ก. กตัญญู
 - ข. เป็นผู้มีชีวิตเรียบง่าย
 - ค. เป็นผู้เข้าใจโลกและชีวิต
 - ง. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน
๙. การกระทำใดที่แสดงว่า พระอัสสชิเป็นผู้มั่นคงในหลักการของพระพุทธศาสนา
 - ก. เทศนาได้ใจความครอบคลุมหลักธรรมของพระพุทธศาสนา
 - ข. เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความประพฤติเคร่งครัด
 - ค. สามารถโต้วาทีกับศิษย์เอกของนิครนถ์นาฏบุตร
 - ง. ทำหน้าที่ถ่ายทอดศิลปวิทยาแก่บุตร
๑๐. นางกัสา โคตรมีเถรี เดินสอบถามหาเมล็ดพันธุ์ฝักกาดจากเรือนที่ไม่มีคนตายแต่นางก็ไม่พบทำให้นางได้แง่คิดเกี่ยวกับเรื่องใด
 - ก. หามิตรแท้ที่นั่นยากลำบาก
 - ข. ความตายก่อให้เกิดความทุกข์
 - ค. ชีวิตนี้ไม่เที่ยงแท้ทุกคนจะต้องตาย
 - ง. ความพยายามและความอดทนเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิต

๑๑. นางกสิกา โคตรมีเถรี มีคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างที่เด่นชัดที่สุด คือข้อใด
 ก. มีความซื่อสัตย์
 ข. มีความเพียรพยายามอย่างยิ่ง
 ค. เป็นผู้มีความเสียสละอย่างสูง
 ง. มีความคิดฉับไว เป็นครูที่ดีของสตรีทั้งหลาย
๑๒. พระนางมัลลิกาเป็นผู้มีคุณธรรมในเรื่องใดเด่นชัด
 ก. มีความอดทนเข้าใจโลกและชีวิต
 ข. มีชีวิตเรียบง่าย
 ค. มีความคิดฉับไว
 ง. ซื่อสัตย์เป็นเลิศ
๑๓. การที่พระนางมัลลิกาสั่งสอนลูกสะใภ้ให้คิดว่า การที่สามีถูกฆาตายนับว่าเป็นผลกรรมของตนที่ทำมา การกระทำดังกล่าวสอดคล้องกับข้อใด
 ก. มีความอดทน
 ข. เป็นภรรยาที่ดี
 ค. มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 ง. มีเมตตากรุณา มีใจกว้าง

๑๔. การกระทำในข้อใดที่แสดงว่าหมอชิวโกมารภักจ์ เป็นผู้มีความตั้งใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง
 ก. ยึดมั่นในพระรัตนตรัย
 ข. ศึกษาเล่าเรียนตั้งแต่เด็กจนกระทั่งจบแพทย์
 ค. ฝ่าพุลถามข้อข้องใจในธรรมจากพระพุทธเจ้า
 ง. ถวายสวนมะม่วงให้เป็นวัดที่ประทับของพระพุทธเจ้า
๑๕. บุคคลใดได้ชื่อว่าเป็นผู้มีความรู้ด้านการเสียสละอย่างยิ่ง
 ก. ยสกุลบุตร
 ข. นางสุชาดา
 ค. พระนางมัลลิกา
 ง. หมอชิวโกมารภักจ์

มฐ. ส 1.1 ม.4-6/2, 14

ได้คะแนน	คะแนนเต็ม
	๑๕

เฉลย

๑. ง ๒. ก ๓. ง ๔. ก ๕. ง ๖. ข ๗. ก ๘. ง ๙. ก ๑๐. ค
 ๑๑. ง ๑๒. ก ๑๓. ง ๑๔. ข ๑๕. ง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญทุกรกิริยาตามลำดับขั้นตอนในข้อใด
 - ก. กัดฟัน กลั้นลมหายใจ อดอาหาร
 - ข. อดอาหาร กลั้นลมหายใจ กัดฟัน
 - ค. กลั้นลมหายใจ กัดฟัน อดอาหาร
 - ง. อดอาหาร กัดฟัน กลั้นลมหายใจ
๒. การเรียงลำดับการบำเพ็ญกิริยาต่างๆ ของพระพุทธเจ้าข้อใดถูกต้อง
 - ก. ปฏิบัติโยคะ บำเพ็ญตบะ บำเพ็ญทุกรกิริยา บำเพ็ญเพียรทางจิต
 - ข. ปฏิบัติโยคะ บำเพ็ญทุกรกิริยา บำเพ็ญตบะ บำเพ็ญเพียรทางจิต
 - ค. บำเพ็ญตบะ บำเพ็ญทุกรกิริยา ปฏิบัติโยคะ บำเพ็ญเพียรทางจิต
 - ง. บำเพ็ญตบะ ปฏิบัติโยคะ บำเพ็ญทุกรกิริยา บำเพ็ญเพียรทางจิต
๓. พระพุทธเจ้าทรงแสดง “ธรรมจักรกับปวัตตนสูตร” ให้แก่ผู้ใด
 - ก. พระสาวิบุตรและพระโมคคัลลานะ
 - ข. อาหารดาบส กาลามโคตร
 - ค. ปัญจวัคคีย์
 - ง. อุทกดาบส
๔. ข้อใดเรียงลำดับการแสดงธรรมของพระพุทธเจ้าต่อบุคคลต่างๆ ได้ถูกต้อง
 - ก. ปัญจวัคคีย์ พระโมคคัลลานะและพระสารีบุตร ชฎิลสามพี่น้อง ยสกุลบุตร
 - ข. ปัญจวัคคีย์ ชฎิลสามพี่น้อง พระโมคคัลลานะและพระสารีบุตร ยสกุลบุตร
 - ค. ปัญจวัคคีย์ ยสกุลบุตร ชฎิลสามพี่น้อง พระโมคคัลลานะและพระสารีบุตร
 - ง. ปัญจวัคคีย์ ชฎิลสามพี่น้อง ยสกุลบุตร พระโมคคัลลานะและพระสารีบุตร
๕. การรู้แจ้งของพระพุทธเจ้าที่สามารถทำลายกิเลสให้หมดสิ้นได้นั้น ใช้สิ่งใดเป็นพื้นฐาน
 - ก. การทำสมาธิโดยผินพระพักตร์ไปทิศตะวันออก
 - ข. ทรงเข้าสมาธิจนตั้งจิตมั่นแน่วแน่บรรลุฌานทั้ง ๔
 - ค. การบำเพ็ญทุกรกิริยา
 - ง. การบำเพ็ญตบะ
๖. พระอัสสชิ มีคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างเด่นชัดที่สุดในข้อใด
 - ก. เป็นผู้เข้าใจโลกและชีวิต
 - ข. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน
 - ค. เป็นผู้มีชีวิตเรียบง่าย
 - ง. กตัญญู
๗. ชาตกเรื่อง “เวสสันดรชาดก” ให้แนวคิดสำคัญในเรื่องใด
 - ก. ความเห็นแก่ตัว
 - ข. ความหลงตัว
 - ค. ความสันโดษ
 - ง. ทานบารมี
๘. ผู้ใดถวายข้าวมธุปายาสต่อพระพุทธเจ้าก่อนที่พระองค์จะตรัสรู้
 - ก. พระกสิโกตมีเถรี
 - ข. พระนางมัลลิกา
 - ค. นางสุชาดา
 - ง. นางวิสาขา
๙. บุคคลใดได้ชื่อว่าเป็นผู้มีคุณธรรมด้านการเสียสละอย่างยิ่ง
 - ก. หมอชีวกโกมารภัจจ์
 - ข. พระนางมัลลิกา
 - ค. นางสุชาดา
 - ง. ยสกุลบุตร
๑๐. การกระทำในข้อใดที่แสดงว่าหมอชีวกโกมารภัจจ์ เป็นผู้มีความจงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง
 - ก. ถวายสวนมะม่วงให้เป็นวัดที่ประทับของพระพุทธเจ้า
 - ข. ฝ้าพูลถามข้อข้องใจในธรรมจากพระพุทธเจ้า
 - ค. ศึกษาเล่าเรียนตั้งแต่เด็กจนกระทั่งจบแพทย์
 - ง. ยึดมั่นในพระรัตนตรัย

๑๑. นางกีส่า โคตมีเถรี เดินสอบถามหาเมล็ดพันธุ์ผักกาดจาก
เรือนที่ไม่มีคนตายแต่นางก็ไม่พบทำให้นางได้แง่คิดเกี่ยวกับ
เรื่องใด
- ความพยายามและความอดทนเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิต
 - ชีวิตนี้ไม่เที่ยงแท้ทุกคนจะต้องตาย
 - ความตายก่อให้เกิดความทุกข์
 - หามิตรแทนนั้นยากลำบาก
๑๒. พระนางมัลลิกาเป็นผู้มีคุณธรรมในเรื่องใดเด่นชัด
- ซื่อสัตย์เป็นเลิศ
 - มีความคิดฉับไว
 - มีชีวิตเรียบง่าย
 - มีความอดทนเข้าใจโลกและชีวิต
๑๓. นางกีส่า โคตมีเถรี มีคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างที่เด่นชัด
ที่สุด คือข้อใด
- มีความคิดฉับไว เป็นครูที่ดีของสตรีทั้งหลาย
 - เป็นผู้มีความเสียสละอย่างสูง
 - มีความเพียรพยายามอย่างยิ่ง
 - มีความซื่อสัตย์

๑๔. การที่พระนางมัลลิกาสั่งสอนลูกสะใภ้ให้คิดว่า การที่สามีถูก
ฆ่าตายนั้น นับว่าเป็นผลกรรมของตนที่ทำมา การกระทำ
ดังกล่าวสอดคล้องกับข้อใด
- มีเมตตากรุณา มีใจกว้าง
 - มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - เป็นภรรยาที่ดี
 - มีความอดทน
๑๕. การกระทำใดที่แสดงว่า พระอัสสชิเป็นผู้มั่นคงในหลักการ
ของพระพุทธศาสนา
- ทำหน้าที่ถ่ายทอดศิลปวิทยาแก่บุตร
 - สามารถได้วาทะกับศิษย์เอกของนิครนถ์นาฏบุตร
 - เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความประพฤติเคร่งครัด
 - เทศนาได้ใจความครอบคลุมหลักธรรมของ
พระพุทธศาสนา

มฐ. ส 1.1 ม.4-6/2, 14

ได้คะแนน	คะแนนเต็ม
	๑๕

เฉลย

๑. ก ๒. ก ๓. ค ๔. ค ๕. ข ๖. ข ๗. ง ๘. ค ๙. ข ๑๐. ค
๑๑. ข ๑๒. ง ๑๓. ก ๑๔. ก ๑๕. ง

๑ สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระพุทธเจ้าเป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดในการตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๒ ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๑ ตัวชี้วัด

- ส ๑.๑ ม.๔-๖/๒ วิเคราะห์พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดในการตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือวิเคราะห์ประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
- ม.๔-๖/๑๔ วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติสาวกชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชน ตัวอย่างตามที่กำหนด

๒.๒ จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๑) วิเคราะห์พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้และการก่อตั้งพระพุทธศาสนาได้
- ๒) วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างในการดำเนินชีวิตจากชาดกได้

๓ สาระการเรียนรู้

๓.๑ สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ๑) พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด (การตรัสรู้)
- ๒) การก่อตั้งพระพุทธศาสนา วิธีการสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามแนวพุทธจริยา
- ๓) ชาดก - เวสสันดรชาดก

๓.๒ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

๔ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๔.๒ ความสามารถในการคิด

๑) ทักษะการวิเคราะห์	๒) ทักษะการจัดระเบียบ
๓) ทักษะการสรุปอ้างอิง	๔) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

๔.๓ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย	๒. ใฝ่เรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

๑. พระอาจารย์แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลาง ค่อนข้างอ่อน และอ่อน ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มผลัดกันเล่าเรื่องในหัวข้อ “พระพุทธเจ้าที่ฉันนับถือ” โดยให้สมาชิกแต่ละคนเล่าเรื่องที่ตนเข้าใจในประวัติของพระพุทธเจ้าเริ่มตั้งแต่ประสูติ ตรัสรู้ และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เรียงตามลำดับ
๒. ตัวแทนกลุ่ม กลุ่มละ ๑ คน ออกมายืนเรียงแถวกันที่หน้า ชั้นเรียน และผลัดกันเล่าประวัติของพระพุทธเจ้า ตอนตรัสรู้และการก่อตั้งพระพุทธศาสนา โดยให้เล่าเรียงตามลำดับเหตุการณ์แล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมให้ได้สาระสำคัญมากที่สุด
๓. พระอาจารย์อธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การศึกษาพุทธ-ประวัติด้วยการวิเคราะห์นั้น ย่อมจะทำให้เห็นถึงความเพียรพยายามของพระองค์ในการแสวงหาความจริงอันประเสริฐ เพื่อนำมาสั่งสอนชาวโลก และความเพียรพยายามในการก่อตั้งและเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

๑. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.๔
๒. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
๓. ใบงานที่ ๒.๑
๔. ห้องสมุด
๕. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้เรื่อง พุทธประวัติ ตอนการตรัสรู้ และการก่อตั้งพระพุทธศาสนา จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

คำถามกระตุ้นความคิด

๑. พระพุทธเจ้าทรงมีพระกรุณาธิคุณต่อมวลมนุษย์อย่างไร
(ทรงคิดสงเคราะห์มวลมนุษย์ที่มีทุกข์และช่วยเหลือให้พ้นทุกข์)
๒. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามแบบอย่างของพระพุทธเจ้าได้อย่างไรบ้าง
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของพระอาจารย์ผู้สอน)

๒. สมาชิกในแต่ละกลุ่มจับคู่กันทำใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง พุทธ-ประวัติ จากนั้นสมาชิกแต่ละคู่ในกลุ่มผลัดกันอธิบายคำตอบในใบงาน ให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟัง และช่วยกันตรวจสอบความ ถูกต้อง
๓. พระอาจารย์และนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ ๒.๑ จากนั้นร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติ
๔. พระอาจารย์ให้นักเรียนแต่ละคู่ศึกษาความรู้จากชาดกเรื่อง เวสสันดรชาดก และให้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นหรือข้อคิดที่ได้ เช่น
- คุณธรรมสำคัญ ได้แก่ ความเมตตา กรุณา ความอดทน ความเพียร ปัญญา ความเสียสละ
 - การนำข้อคิดไปประยุกต์ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้ที่ลำบาก ความเพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน การช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมส่วนรวม ฯลฯ
๕. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ ๑-๒

ขั้นสรุป

ชื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

พระอาจารย์และนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติและชาดก

๗ การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ ๒.๑	ใบงานที่ ๒.๑	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย และใฝ่เรียนรู้	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๘.๑ สื่อการเรียนรู้

- ๑) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.๔
- ๒) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - เทววิสุทธิญาณ, พระ (อุบล นนทโก ป.ธ.๙.). ๒๕๔๖. **พุทธประวัติสังเขปและศาสนพิธีสังเขป.**
กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ๓) ใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง พุทธประวัติ

๘.๒ แหล่งการเรียนรู้

- ๑) ห้องสมุด
- ๒) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.larnbuddhism.com/puttaprawat/>
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/พุทธประวัติ>

ใบงานที่

๒.๑

พุทธประวัติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. จงเรียงลำดับขั้นตอนที่เจ้าชายสิทธัตถะทรงค้นคว้าหาทางพ้นทุกข์

ขั้นที่	ลักษณะการบำเพ็ญกิริยา	วิธีการแสวงหาความรู้	ผลที่ได้รับ
๑)
๒)
๓)
๔)

 จงสรุปการรู้แจ้งของพระพุทธเจ้าเป็นขั้นๆ

.....
.....
.....
.....

๒. จงเรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญในการก่อตั้งพระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า มาโดยสังเขป

หลังจากพระพุทธเจ้าตรัสรู้และตัดสินพระทัย
ที่จะสั่งสอนบุคคลที่สามารถแนะนำสั่งสอนได้

1

.....
.....
.....

2

.....
.....
.....

3

.....
.....
.....

4

.....
.....
.....

5

.....
.....
.....

6

.....
.....
.....

7

.....
.....
.....

8

.....
.....
.....

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

- จงเรียงลำดับขั้นตอนที่เจ้าชายสิทธัตถะทรงค้นคว้าหาทางพ้นทุกข์

ขั้นที่	ลักษณะการบำเพ็ญกิริยา	วิธีการแสวงหาความรู้	ผลที่ได้รับ
๑)	ทรงฝึกปฏิบัติโยคะ.....	จากอาจารย์อาหารดาบส..... กาลามโคตร และอุทกดาบส..... รามบุตร.....	สำเร็จฉณสมวัตติ ๗ ชั้น..... จากอาหารดาบส และขั้นที่ ๘..... จากอุทกดาบส.....
๒)	ทรงบำเพ็ญตบะ.....	ทรมานตนเองแบบต่างๆ..... ตามอย่างนักบวชชาวอินเดีย.....	ยังไม่พบทางแห่งความพ้นทุกข์.....
๓)	ทรงบำเพ็ญทุกรกิริยา.....	ทรงกระทำ ๓ ขั้นตอน คือ..... ๑) กัดฟัน..... ๒) กลืนลมหายใจ..... ๓) อดอาหาร.....	ยังไม่ตรัสรู้ และทรงคิดว่ามิใช่..... วิธีการที่ถูกต้อง.....
๔)	ทรงบำเพ็ญเพียรทางจิต.....	ทรงคิดค้นหาเหตุผลทางด้าน..... จิตด้วยพระองค์เอง ทรงเข้า..... สมาธิจนจิตตั้งมั่นแน่วแน่.....	ทรงบรรลุฉณทั้ง ๘ เป็นพื้นฐาน..... จนเกิดญาณ (การหยั่งรู้) ในสิ่ง..... ทั้งหลายตามความเป็นจริง.....

🌸 จงสรุปการรู้แจ้งของพระพุทธเจ้าเป็นขั้นๆ

- การรู้แจ้งของพระองค์สรุปเป็นขั้นๆ ได้ ดังนี้.....
.....
๑) ในยามต้น ทรงระลึกชาติหลังของพระองค์ได้.....
.....
๒) ในยามสอง ทรงมองเห็นการเกิดการตายของสัตว์ทั้งหลาย ตามผลกรรมที่ได้กระทำไว้.....
.....
๓) ในยามสาม ทรงเกิดความรู้แจ้งที่สามารถทำลายกิเลสให้หมดสิ้นไปได้.....
.....

๒. จงเรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญในการก่อตั้งพระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า มาโดยสังเขป

หลังจากพระพุทธเจ้าตรัสรู้และตัดสินพระทัย
ที่จะสั่งสอนบุคคลที่สามารถแนะนำสั่งสอนได้

- ❶ แสดงปฐมเทศนาแก้อัญจคัศย์ทั้ง 5 ทูลขอบวช ต่อมาได้ฟังอนัตตลักขณสูตร และได้บรรลุเป็นพระอรหันต์
- ❷ ยสกุลบุตรกับสหายและบริวาร 55 คน บวชในพระพุทธศาสนา
- ❸ เสด็จไปโปรดชฎิล สามพี่น้องพร้อมบริวาร 1,000 คน
- ❹ แสดงธรรมโปรดพระเจ้าพิมพิสารและประชาชนจนบางส่วนได้บรรลุโสดาบัน พระเจ้าพิมพิสารทรงถวายวัดเวฬุวัน เป็นวัดแรกในพระพุทธศาสนา
- ❺ พระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะบวชเป็นสาวก และได้รับการแต่งตั้งจากพระพุทธองค์เป็นพระอัครสาวก
- ❻ อนาคตบัณฑิตกะเศรษฐีได้สร้างวัดเชตะวันถวายพระพุทธเจ้า ที่เมืองสาวัตถี แคว้นโกศล
- ❼ นางวิสาขามหาอุบาสิกาสร้างวัดบุพพารามถวายพระพุทธเจ้า พระเจ้าปเสนทิโกศลถวายองค์เป็นสาวกของพระพุทธเจ้า
- ❽ พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนประชาชนตลอดเวลา 45 ปี จนพระชนมายุ 80 พรรษา พระองค์ก็เสด็จดับขันธปรินิพพาน

แบบประเมิน **คุณลักษณะอันพึงประสงค์**

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑. รักษา ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑ ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	๑.๒ ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	๑.๓ ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	๑.๔ เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	๑.๕ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาตาม โอกาส				
	๑.๖ เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชน จัดขึ้น				
๒. ซื่อสัตย์ สุจริต	๒.๑ ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	๒.๒ ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง และครู				
	๒.๓ ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
๓. มีวินัย รับผิดชอบ	๓.๑ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ ของครอบครัว โรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ใน ชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบต่อการทำงาน				
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	๔.๒ มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	๔.๓ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
๕. อยู่อย่างพอเพียง	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	๕.๒ ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	๕.๓ ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	๕.๔ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำ ผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
	๕.๕ วางแผนการเรียน การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	๕.๖ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
๖. มุ่งมั่นในการ ทำงาน	๖.๑ เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
	๖.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๓ ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างรอบคอบ				
	๖.๔ ทุ่มเท ทำงาน อดทน ไม่ท้อต่อปัญหาและอุปสรรค				
	๖.๕ พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๖ ซินชมผลงานความสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจ				
๗. รักความเป็นไทย	๗.๑ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	๗.๒ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
๘. มีจิตสาธารณะ	๘.๑ รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	๘.๒ อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	๘.๓ รู้จักการดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	๘.๔ เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ ๔ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ ๓ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ ๒ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๐๔ - ๑๒๔	ดีมาก
๘๓ - ๑๐๓	ดี
๖๒ - ๘๒	พอใช้
ต่ำกว่า ๖๒	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....

.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง

๑ สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พุทธสาวก พุทธสาวิกา เป็นผู้ที่มีคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างที่ชาวพุทธทุกคนควรนำไปปฏิบัติ

๒ ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๑ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ม.๔-๖/๒ วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชน ตัวอย่างตามที่กำหนด

๒.๒ จุดประสงค์การเรียนรู้

- วิเคราะห์คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของพุทธสาวก พุทธสาวิกาได้

๓ สาระการเรียนรู้

๓.๑ สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- พุทธสาวก พุทธสาวิกา
 - พระอัสสชิ
 - พระนางมัลลิกา
 - พระกัศปโกดมมิเถรี
 - หมอชีวกโกมารภัจจ์

๓.๒ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

๔ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๔.๒ ความสามารถในการคิด

๑) ทักษะการวิเคราะห์ ๒) ทักษะการสรุปอ้างอิง ๓) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

๔.๓ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

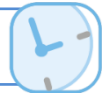
๒. ใฝ่เรียนรู้

๒ กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการต่อเรื่องราว (Jigsaw)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

ครูสุ่มนักเรียน ๕-๖ คน ออกมาเล่าความประทับใจในพุทธสาวก พุทธสาวิกา จากที่นักเรียนเคยเรียนหรือจากการศึกษาหาความรู้

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.๔ ๒. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
- ใบงานที่ ๒.๒-๒.๕
- ห้องสมุด
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

คำถามกระตุ้นความคิด

- บุคลิกลักษณะเด่นของพระอัสสชิเป็นอย่างไร (มีความอ่อนน้อมถ่อมตน)
- นักเรียนได้ข้อคิดสำคัญที่ได้จากการศึกษาประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา อย่างไรบ้าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

- สมาชิกกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑) เลือกหมายเลขประจำตัวตามความสมัครใจ ตั้งแต่หมายเลข ๑-๔ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้าน
- สมาชิกกลุ่มบ้านแต่ละหมายเลขแยกย้ายไปรวมกับสมาชิก ที่มีหมายเลขเดียวกันเป็นกลุ่มใหม่ เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ จากนั้นทำใบงานตามที่กำหนดให้ ดังนี้
 - กลุ่มหมายเลข ๑ ศึกษาประวัติของพระอัสสชิ และทำใบงานที่ ๒.๒ เรื่อง พระอัสสชิ
 - กลุ่มหมายเลข ๒ ศึกษาประวัติของพระกัศปโกตมณีเถรี และทำใบงานที่ ๒.๓ เรื่อง พระกัศปโกตมณีเถรี
 - กลุ่มหมายเลข ๓ ศึกษาประวัติของพระนางมัลลิกา และทำใบงานที่ ๒.๔ เรื่อง พระนางมัลลิกา
 - กลุ่มหมายเลข ๔ ศึกษาประวัติของหมอชิวโกโกมารภัจจ และทำใบงานที่ ๒.๕ เรื่อง หมอชิวโกโกมารภัจจ

(ชั่วโมงที่ ๒)

๓. สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับประวัติของพุทธสาวก พุทธสาวิกาทันศึกษาและคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของท่าน ลงในแบบบันทึกการอ่าน
๔. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละหมายเลขร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงานที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบ
๕. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละหมายเลข แยกย้ายกันกลับเข้ากลุ่มบ้าน ให้สมาชิกแต่ละหมายเลขผลัดกันเล่าประเด็นสำคัญของใบงานตามที่ตนรับผิดชอบให้สมาชิกคนอื่นฟังเรียงลำดับตามหมายเลข จากนั้นผลัดกันซักถามข้อสงสัยจนมีความเข้าใจชัดเจน
๖. ครูสุ่มตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ซึ่งอาจจะเลือก กลุ่มละ ๑ เรื่อง แล้วให้กลุ่มอื่นที่ไม่ได้นำเสนอแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในส่วนที่แตกต่างกันไป ครูตรวจสอบความถูกต้อง
๗. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

พระอาจารย์และนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ไปประยุกต์ปฏิบัติ

๗ การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๒.๒	ใบงานที่ ๒.๒	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๒.๓	ใบงานที่ ๒.๓	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๒.๔	ใบงานที่ ๒.๔	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๒.๕	ใบงานที่ ๒.๕	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย และใฝ่เรียนรู้	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๘.๑ สื่อการเรียนรู้

- ๑) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.๔
- ๒) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (๑) เสฐียรพงษ์ วรรณปก. ๒๕๔๔. **บางแง่มุมเกี่ยวกับพระพุทธองค์**. กรุงเทพมหานคร : หอรัตนชัยการพิมพ์.
 - (๒) เสฐียรพงษ์ วรรณปก. ๒๕๔๔. **พุทธสาวก พุทธสาวิกา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ๓) ใบงานที่ ๒.๒ เรื่อง พระอัสสชิ
- ๔) ใบงานที่ ๒.๓ เรื่อง พระกัศปโคตมีเถรี
- ๕) ใบงานที่ ๒.๔ เรื่อง พระนางมัลลิกา
- ๖) ใบงานที่ ๒.๕ เรื่อง หมอชีวกโกมารภัจจ์

๘.๒ แหล่งการเรียนรู้

- ๑) ห้องสมุด
- ๒) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.lambuddhism.com/puttaprawat/>
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/พุทธประวัติ>

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. พระอัสสชิมีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าในเรื่องใดบ้าง จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

๒. พระอัสสชิมีส่วนสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพระอัสสชิ คืออะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. พระอัสสชิมีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าในเรื่องใดบ้าง จงอธิบาย

๑) ท่านเคยปรณินิบัติเจ้าชายสิทธัตถะเมื่อทรงบำเพ็ญทุกรกิริยาอยู่ ณ อรุณเวลาเสนาณิม

๒) เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว ได้เสด็จไปแสดงธรรมแก่พวกปวตตนสูตรแก่ท่านอัสสชิ ซึ่งอยู่ในกลุ่มปัญจวัคคีย์

ท่านได้บวชเป็นสาวกของพระพุทธเจ้า เช่นเดียวกับสหายทั้ง ๔

๒. พระอัสสชิมีส่วนสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างไร จงอธิบาย

๑) ท่านเป็นผู้มีอิริยาบถสำรวมเป็นผลให้อุปติสสะซึ่งได้พบท่าน ขณะออกบิณฑบาตเกิดความประทับใจและติดตาม

ไปนโมทนาและเรียนถามธรรมะจากท่าน มีผลทำให้บรรลุโศดาปัตติผล จากนั้นอุปติสสะได้ไปบอกโกณฑิยะผู้เป็น

สหาย ซึ่งภายหลังก็ได้บรรลุโศดาปัตติผลเช่นกัน และทั้งอุปติสสะและโกณฑิยะก็ได้พากันบวชเป็นสาวกของ

พระพุทธเจ้า ณ เวฬุวัน และได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าให้เป็นพระอัครสาวกทั้งสองท่าน

๒) เป็นผู้ที่แสดงธรรมซึ่งเป็นแก่นแห่งอริยสัจ ๔ เป็นคาถาสั้นๆ ว่า “เย ธมมา...” ซึ่งเมื่อสมณทูตไปเผยแผ่

พระพุทธศาสนายังต่างแดน มักจะจารึกคาถา “เย ธมมา” ไว้เป็นหลักฐานแห่งการประดิษฐานพระพุทธศาสนา

ณ ดินแดนนั้น

๓. คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพระอัสสชิ คืออะไรบ้าง

๑) มีความอ่อนน้อมถ่อมตน

๒) เป็นครูที่ดี ทำหน้าที่ ๒ ประการ คือ ถวายทอดคิลิพริชยา และเป็นแบบอย่างแห่งความประพฤติ

๓) เป็นผู้มั่นคงในหลักการของพระพุทธศาสนา เป็นตัวแทนของการประกาศพระธรรมวินัยที่ถูกต้อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. พระกัสาโคตมีเถรีได้เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าครั้งแรกเนื่องจากสาเหตุใด พระพุทธเจ้ามีวิธีสอนพระกัสาโคตมีเถรีด้วยวิธีการใด

.....

.....

.....

.....

.....

๒. พระกัสาโคตมีเถรีได้เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาเมื่อใด และมีความสามารถเทศนาสอนคนให้เข้าใจแจ่มแจ้งในเรื่องใดเป็นพิเศษ

.....

.....

.....

.....

๓. คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพระกัสาโคตมีเถรี คืออะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. พระกิสาคอตมิเถรีได้เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าครั้งแรกเนื่องจากสาเหตุใด พระพุทธเจ้ามีวิธีสอนพระกิสาคอตมิเถรีด้วยวิธีการใด

.....พระกิสาคอตมิเถรีได้เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าครั้งแรกเนื่องจากนางมีความทุกข์ใจที่บุตรชายเสียชีวิต นางอุ้มศพลูกน้อยไปเฝ้าพระพุทธองค์ที่วัดพระเชตุวัน พระพุทธเจ้ามีวิธีสอนนางกิสาคอตมิเถรีโดยทางอ้อม โดยให้นางไปขอเมล็ดพันธุ์ผักกาดมากำมือหนึ่งจากบ้านที่ไม่เคยมีใครตาย แต่นางก็ไม่สามารถหาได้จนกระทั่งในที่สุดนางก็คิดว่า คนเกิดมา.....ต้องตายทุกคน แล้วจึงกลับไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า พระองค์ทรงแสดงธรรมเทศนา นางกิสาคอตมิเถรีก็ได้บรรลุ.....โสดาปัตติผล.....

๒. พระกิสาคอตมิเถรีได้เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาเมื่อใด และมีความสามารถเทศนาสอนคนให้เข้าใจแจ่มแจ้งในเรื่องใดเป็นพิเศษ

.....พระกิสาคอตมิเถรีได้เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาหลังจากบุตรชายตาย และนางได้รับฟังธรรมเทศนาจากพระพุทธเจ้าจนบรรลุโสดาปัตติผล และได้บวชในพระพุทธศาสนา ได้นามตามเดิมว่า กิสาคอตมิเถรี ท่านมีความสามารถในการเทศนาสั่งสอนคนผู้กำลังทุกข์ ให้หาทางแก้ทุกข์ในทางที่ถูกต้อง วิธีเอาชนะทุกข์ได้เด็ดขาด คือหันหน้ามาเผชิญกับมัน รับรู้ความจริงว่ามันเป็นทุกข์เพราะเหตุใดแล้วพยายามแก้ที่ต้นเหตุ.....

๓. คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพระกิสาคอตมิเถรี คืออะไรบ้าง

-๑) เป็นผู้มีความเคารพนอบน้อมยิ่ง.....
๒) เป็นผู้มีความคิดฉับไว.....
๓) เป็นครูที่ดีของสัตว์ทั้งหลาย.....
๔) เป็นผู้ใช้ชีวิตเรียบง่ายในสมัยเป็นฆราวาส.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. พระนางมัลลิกามีความทุกข์เรื่องใดมากที่สุดจงอธิบาย และการที่พระนางไม่แสดงอาการใดให้ปรากฏ แสดงถึงการปฏิบัติตนตามหลักธรรมใด

.....

.....

.....

.....

.....

๒. พระสารีบุตรเถระได้เทศนาสั่งสอนให้ธรรมเตือนใจพระนางมัลลิกาอย่างไร และข้อความดังกล่าวนั้น ให้ข้อคิดแก่นักเรียนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

๓. คุณธรรมใดของพระนางมัลลิกาที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. พระนางมัลลิกา มีความทุกข์เรื่องใดมากที่สุดจงอธิบาย และการที่พระนางไม่แสดงอาการใดให้ปรากฏ แสดงถึงการปฏิบัติตนตามหลักธรรมใด

.....พระนางมัลลิกา มีความทุกข์ที่ท้าวพันธุละเสนาวดีเป็นสามีและบุตรชาย ๓๒ คน ถูกพระเจ้านโศกสังหาร
ไปฆ่าตายในขณะที่ไปปราบโจรที่ชายแดน แต่พระนางไม่แสดงอาการให้ปรากฏนั้น แสดงว่าพระนางใช้หลักไตรลักษณ์
เป็นข้อเตือนใจ พระนางเข้าใจว่าทุกสิ่งทุกอย่างย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติ เมื่อเข้าใจเช่นนี้ย่อมมีจิตปล่อยวาง
ไม่เสียใจเมื่อได้ทุกข์.....

๒. พระสารีบุตรเถระได้เทศนาสั่งสอนให้ธรรมเตือนใจพระนางมัลลิกาอย่างไร และข้อความดังกล่าวนั้น
ให้ข้อคิดแก่นักเรียนอย่างไรบ้าง

.....พระสารีบุตรได้เทศนาสั่งสอนให้พระนางมัลลิกาเข้าใจชีวิตด้วยคาถาสั้นๆ คือ “ชีวิตของสัตว์ทั้งหลายในโลกนี้
ไม่มีนิมิตหมาย (ว่าจะตายที่ใด เมื่อใด ตายด้วยอาการอย่างไร) สันนิก เป็นอยู่อย่างลำบาก และประกอบด้วยความทุกข์”
.....ข้อความดังกล่าวให้แง่คิดแก่นักเรียน (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

๓. คุณธรรมใดของพระนางมัลลิกาที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง

-๑) เป็นสาวิกาที่ดีของพระพุทธเจ้า
.....๒) เข้าใจโลกและชีวิต
.....๓) มีความอดทน
.....๔) มีใจกว้าง
.....๕) เป็นภรรยาที่ดี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. หมอชีวกโกมารภัจจ์มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. คุณธรรมใดของหมอชีวกโกมารภัจจ์ที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. หมอชีวกโกมารภัจจ์มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าอย่างไร จงอธิบาย

- ๑) ได้ถวายสวนมะม่วงซึ่งได้รับพระราชทานจากพระเจ้าพิมพิสารให้แก่พระพุทธเจ้า เพื่อเป็นวัดที่ประทับของพระพุทธเจ้าและพระสาวกทั้งหลาย
- ๒) ได้ถวายการรักษาพระพุทธเจ้าเมื่อคราวพระองค์ประชวร และถวายตัวเป็นแพทย์ประจำพระองค์
- ๓) หมอชีวกโกมารภัจจ์กราบทูลขอพระพุทธเจ้าให้ทรงรับผ้าแพรที่ตนถนอมถวาย และให้ทรงอนุญาตให้พระสงฆ์รับผ้าที่ชาวบ้านถวายได้แต่บัดนั้น
- ๔) หมอชีวกโกมารภัจจ์เข้าเฝ้าทูลถามปัญหาข้อข้องใจในธรรมะของพระพุทธเจ้าอยู่เสมอ มีพระสูตรบันทึกคำสนทนาและปัญหาของหมอชีวกโกมารภัจจ์ เรื่องที่หมอชีวกโกมารภัจจ์นำขึ้นมาราทูลพระพุทธเจ้าเพื่อความรู้ที่ถูกต้องล้วนเป็นเรื่องสำคัญที่น่ารู้

๒. คุณธรรมใดของหมอชีวกโกมารภัจจ์ที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

- ๑) เป็นผู้มีความตั้งใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง
- ๒) เป็นผู้มีความใฝ่รู้และพากเพียรสูง
- ๓) เป็นอุบาสกที่ดี
- ๔) เป็นผู้เสียสละอย่างยิ่ง

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

๑. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....

๒. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....

๓. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....

๔. ข้อเสนอแนะของครู

.....
.....

ลงชื่อ..... นักเรียน..... ลงชื่อ..... ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ..... ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ ๔ คะแนน	ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ ๒ คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	ให้ ๓ คะแนน	ผลงานมีข้อบกพร่องมาก	ให้ ๑ คะแนน

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
๒	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
๓	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
๔	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
๕	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ ๔ คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ ๓ คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ ๒ คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

ชื่อ ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	การแสดงความคิดเห็น				
๒	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
๓	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
๔	ความมีน้ำใจ				
๕	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ ๔ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ ๓ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ ๒ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบประเมิน **คุณลักษณะอันพึงประสงค์**

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑. รักษา ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑ ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	๑.๒ ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	๑.๓ ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	๑.๔ เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	๑.๕ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาตาม โอกาส				
	๑.๖ เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชน จัดขึ้น				
๒. ซื่อสัตย์ สุจริต	๒.๑ ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	๒.๒ ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง และครู				
	๒.๓ ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
๓. มีวินัย รับผิดชอบ	๓.๑ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ ของครอบครัว โรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ใน ชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบต่อการทำงาน				
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	๔.๒ มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	๔.๓ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
๕. อยู่อย่างพอเพียง	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	๕.๒ ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	๕.๓ ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	๕.๔ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำ ผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
	๕.๕ วางแผนการเรียน การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	๕.๖ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
๖. มุ่งมั่นในการ ทำงาน	๖.๑ เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
	๖.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๓ ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างรอบคอบ				
	๖.๔ ทุ่มเท ทำงาน อดทน ไม่ท้อต่อปัญหาและอุปสรรค				
	๖.๕ พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๖ ซินชมผลงานความสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจ				
๗. รักความเป็นไทย	๗.๑ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	๗.๒ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
๘. มีจิตสาธารณะ	๘.๑ รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	๘.๒ อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	๘.๓ รู้จักการดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	๘.๔ เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ ๔ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ ๓ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ ๒ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๐๔ - ๑๒๔	ดีมาก
๘๓ - ๑๐๓	ดี
๖๒ - ๘๒	พอใช้
ต่ำกว่า ๖๒	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....
.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

- แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง

.....

๑ สารสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พุทธสาวก พุทธสาวิกา เป็นผู้ที่มีคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างที่ชาวพุทธทุกคนควรนำไปปฏิบัติ

๒ ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๑ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ม.๔-๖/๒ วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชน ตัวอย่างตามที่กำหนด

๒.๒ จุดประสงค์การเรียนรู้

- วิเคราะห์คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของพุทธสาวก พุทธสาวิกาได้

๓ สารการเรียนรู้

๓.๑ สารการเรียนรู้แกนกลาง

- พุทธสาวก พุทธสาวิกา
 - พระอัสสชิ
 - พระนางมัลลิกา
 - พระกัศปโกดมมิเถรี
 - หมอชีวกโกมารภัจจ์

๓.๒ สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

๔ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๔.๒ ความสามารถในการคิด

๑) ทักษะการวิเคราะห์ ๒) ทักษะการสรุปอ้างอิง ๓) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

๔.๓ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

(ชั่วโมงที่ 1)

๒ กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการต่อเรื่องราว (Jigsaw)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

ครูสุมนักเรียน ๕-๖ คน ออกมาเล่าความประทับใจในพุทธสาวก พุทธสาวิกา จากที่นักเรียนเคยเรียนหรือจากการศึกษาหาความรู้

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.๔ ๒. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
- ใบงานที่ ๒.๒-๒.๕
- ห้องสมุด
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

คำถามกระตุ้นความคิด

- บุคลิกลักษณะเด่นของพระอัสสชิเป็นอย่างไร (มีความอ่อนน้อมถ่อมตน)
- นักเรียนได้ข้อคิดสำคัญที่ได้จากการศึกษาประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา อย่างไรบ้าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

- สมาชิกกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑) เลือกหมายเลขประจำตัวตามความสมัครใจ ตั้งแต่หมายเลข ๑-๔ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้าน
- สมาชิกกลุ่มบ้านแต่ละหมายเลขแยกย้ายไปรวมกับสมาชิก ที่มีหมายเลขเดียวกันเป็นกลุ่มใหม่ เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ จากนั้นทำใบงานตามที่กำหนดให้ ดังนี้
 - กลุ่มหมายเลข ๑ ศึกษาประวัติของพระอัสสชิ และทำใบงานที่ ๒.๒ เรื่อง พระอัสสชิ
 - กลุ่มหมายเลข ๒ ศึกษาประวัติของพระกัศปโคตมีเถรี และทำใบงานที่ ๒.๓ เรื่อง พระกัศปโคตมีเถรี
 - กลุ่มหมายเลข ๓ ศึกษาประวัติของพระนางมัลลิกา และทำใบงานที่ ๒.๔ เรื่อง พระนางมัลลิกา
 - กลุ่มหมายเลข ๔ ศึกษาประวัติของหมอชีวกโกมารภัจจ์ และทำใบงานที่ ๒.๕ เรื่อง หมอชีวกโกมารภัจจ์

(ชั่วโมงที่ ๒)

๓. สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับประวัติของพุทธสาวก พุทธสาวิกาที่ตนศึกษาและคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของท่าน ลงในแบบบันทึกการอ่าน
๔. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละหมายเลขร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงานที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบ
๕. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละหมายเลข แยกย้ายกันกลับเข้ากลุ่มบ้าน ให้สมาชิกแต่ละหมายเลขผลัดกันเล่าประเด็นสำคัญของใบงานตามที่ตนรับผิดชอบให้สมาชิกคนอื่นฟังเรียงลำดับตามหมายเลข จากนั้นผลัดกันซักถามข้อสงสัยจนมีความเข้าใจชัดเจน
๖. ครูสุ่มตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ซึ่งอาจจะเลือก กลุ่มละ ๑ เรื่อง แล้วให้กลุ่มอื่นที่ไม่ได้นำเสนอแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในส่วนที่แตกต่างกันไป ครูตรวจสอบความถูกต้อง
๗. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ชั่วโมงที่ ๒

ขั้นสรุป

ชื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

พระอาจารย์และนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ไปประยุกต์ปฏิบัติ

๗ การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๒.๒	ใบงานที่ ๒.๒	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๒.๓	ใบงานที่ ๒.๓	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๒.๔	ใบงานที่ ๒.๔	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ ๒.๕	ใบงานที่ ๒.๕	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย และใฝ่เรียนรู้	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๘.๑ สื่อการเรียนรู้

- ๑) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.๔
- ๒) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (๑) เสฐียรพงษ์ วรรณปก. ๒๕๔๔. บางแง่มุมเกี่ยวกับพระพุทธองค์. กรุงเทพมหานคร : หอรัตนชัยการพิมพ์.
 - (๒) เสฐียรพงษ์ วรรณปก. ๒๕๔๔. พุทธสาวก พุทธสาวิกา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ๓) ใบงานที่ ๒.๒ เรื่อง พระอัสสชิ
- ๔) ใบงานที่ ๒.๓ เรื่อง พระกัศปโคตมีเถรี
- ๕) ใบงานที่ ๒.๔ เรื่อง พระนางมัลลิกา
- ๖) ใบงานที่ ๒.๕ เรื่อง หมอชีวกโกมารภัจจ์

๘.๒ แหล่งการเรียนรู้

- ๑) ห้องสมุด
- ๒) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.larnbuddhism.com/puttaprawat/>
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/พุทธประวัติ>

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. พระอัสสชิมีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าในเรื่องใดบ้าง จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

๒. พระอัสสชิมีส่วนสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพระอัสสชิ คืออะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. พระอัสสชิมีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าในเรื่องใดบ้าง จงอธิบาย

๑) ท่านเคยปรนนิบัติเจ้าชายสิทธัตถะเมื่อทรงบำเพ็ญทุกรกิริยาอยู่ ณ อรุณเวลาเสนาณิม

๒) เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว ได้เสด็จไปแสดงธรรมแก่พวกปวตตนสูตรแก่ท่านอัสสชิ ซึ่งอยู่ในกลุ่มปัญจวัคคีย์

ท่านได้บวชเป็นสาวกของพระพุทธเจ้า เช่นเดียวกับสหายทั้ง ๔

๒. พระอัสสชิมีส่วนสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างไร จงอธิบาย

๑) ท่านเป็นผู้มีอิริยาบถสำรวมเป็นผลให้อุปติสสะซึ่งได้พบท่าน ขณะออกบิณฑบาตเกิดความประทับใจและติดตาม

ไปน้สการและเรียนถามธรรมะจากท่าน มีผลทำให้บรรลุโศดาปัตติผล จากนั้นอุปติสสะได้ไปบอกโกณฑิยะผู้เป็น

สหาย ซึ่งภายหลังก็ได้บรรลุโศดาปัตติผลเช่นกัน และทั้งอุปติสสะและโกณฑิยะก็ได้พากันบวชเป็นสาวกของ

พระพุทธเจ้า ณ เวฬุวัน และได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าให้เป็นพระอัครสาวกทั้งสองท่าน

๒) เป็นผู้ที่แสดงธรรมซึ่งเป็นแก่นแห่งอริยสัจ ๔ เป็นคาถาสั้นๆ ว่า “เย ธมมา...” ซึ่งเมื่อสมณทูตไปเผยแผ่

พระพุทธศาสนายังต่างแดน มักจะจารึกคาถา “เย ธมมา” ไว้เป็นหลักฐานแห่งการประดิษฐานพระพุทธศาสนา

ณ ดินแดนนั้น

๓. คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพระอัสสชิ คืออะไรบ้าง

๑) มีความอ่อนน้อมถ่อมตน

๒) เป็นครูที่ดี ทำหน้าที่ ๒ ประการ คือ ถวายทอดคิลิพริทยา และเป็นแบบอย่างแห่งความประพฤติ

๓) เป็นผู้มั่นคงในหลักการของพระพุทธศาสนา เป็นตัวแทนของการประกาศพระธรรมวินัยที่ถูกต้อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. พระกัสาโคตมีเถรีได้เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าครั้งแรกเนื่องจากสาเหตุใด พระพุทธเจ้ามีวิธีสอนพระกัสาโคตมีเถรีด้วยวิธีการใด

.....

.....

.....

.....

.....

๒. พระกัสาโคตมีเถรีได้เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาเมื่อใด และมีความสามารถเทศนาสอนคนให้เข้าใจแจ่มแจ้งในเรื่องใดเป็นพิเศษ

.....

.....

.....

.....

๓. คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพระกัสาโคตมีเถรี คืออะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. พระกัสาโคตมีเถรีได้เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าครั้งแรกเนื่องจากสาเหตุใด พระพุทธเจ้ามีวิธีสอนพระกัสาโคตมีเถรีด้วยวิธีการใด

.....พระกัสาโคตมีเถรีได้เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าครั้งแรกเนื่องจากนางมีความทุกข์ใจที่บุตรชายเสียชีวิต นางอุ้มศพลูกน้อยไปเฝ้าพระพุทธองค์ที่วัดพระเชตุวัน พระพุทธเจ้ามีวิธีสอนนางกัสาโคตมีเถรีโดยทางอ้อม โดยให้นางไปขอเมล็ดพันธุ์ผักกาดมากำมือหนึ่งจากบ้านที่ไม่เคยมีใครตาย แต่นางก็ไม่สามารถหาได้จนกระทั่งในที่สุดนางก็คิดว่า คนเกิดมา.....ต้องตายทุกคน แล้วจึงกลับไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า พระองค์ทรงแสดงธรรมเทศนา นางกัสาโคตมีเถรีได้รับบรรลุโสดาปัตติผล

๒. พระกัสาโคตมีเถรีได้เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาเมื่อใด และมีความสามารถเทศนาสอนคนให้เข้าใจแจ่มแจ้งในเรื่องใดเป็นพิเศษ

.....พระกัสาโคตมีเถรีได้เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาหลังจากบุตรชายตาย และนางได้รับฟังธรรมเทศนาจากพระพุทธเจ้าจนบรรลุโสดาปัตติผล และได้บวชในพระพุทธศาสนา ได้นามตามเดิมว่า กัสาโคตมีเถรี ท่านมีความสามารถในการเทศนาสั่งสอนคนผู้กำลังทุกข์ ให้หาทางแก้ทุกข์ในทางที่ถูกต้อง วิถีเอาชนะทุกข์ได้เด็ดขาด คือหันหน้ามาเผชิญกับมัน รับรู้ความจริงว่ามันเป็นทุกข์เพราะเหตุใดแล้วพยายามแก้ที่ต้นเหตุ

๓. คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพระกัสาโคตมีเถรี คืออะไรบ้าง

- ๑) เป็นผู้มีความเคารพนอบน้อมยิ่ง
 ๒) เป็นผู้มีความคิดฉับไว
 ๓) เป็นครูที่ดีของสัตว์ทั้งหลาย
 ๔) เป็นผู้ใช้ชีวิตเรียบง่ายในสมัยเป็นฆราวาส

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- ๑. พระนางมัลลิกามีความทุกข์เรื่องใดมากที่สุดจงอธิบาย และการที่พระนางไม่แสดงอาการใดให้ปรากฏแสดงถึงการปฏิบัติตนตามหลักธรรมใด

.....

.....

.....

.....

.....

- ๒. พระสารีบุตรเถระได้เทศนาสั่งสอนให้ธรรมเตือนใจพระนางมัลลิกาอย่างไร และข้อความดังกล่าวนี้ให้ข้อคิดแก่นักเรียนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

- ๓. คุณธรรมใดของพระนางมัลลิกาที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. พระนางมัลลิกามีความทุกข์เรื่องใดมากที่สุดจงอธิบาย และการที่พระนางไม่แสดงอาการใดให้ปรากฏ แสดงถึงการปฏิบัติตนตามหลักธรรมใด

.....พระนางมัลลิกามีความทุกข์ที่ท้าวพันธุละเสนาวดีเป็นสามีและบุตรชาย ๓๒ คน ถูกพระเจ้าปเสนทิโกศลสังหาร
ไปฆ่าตายในขณะที่ไปปราบโจรที่ชายแดน แต่พระนางไม่แสดงอาการให้ปรากฏนั้น แสดงว่าพระนางใช้หลักไตรลักษณ์
เป็นข้อเตือนใจ พระนางเข้าใจว่าทุกสิ่งทุกอย่างย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติ เมื่อเข้าใจเช่นนี้ย่อมมีจิตปล่อยวาง
ไม่เสียใจเมื่อได้ทุกข์.....

๒. พระสารีบุตรเถระได้เทศนาสั่งสอนให้ธรรมเตือนใจพระนางมัลลิกาอย่างไร และข้อความดังกล่าวนั้น
ให้ข้อคิดแก่นักเรียนอย่างไรบ้าง

.....พระสารีบุตรได้เทศนาสั่งสอนให้พระนางมัลลิกาเข้าใจชีวิตด้วยคาถาสั้นๆ คือ “ชีวิตของสัตว์ทั้งหลายในโลกนี้
ไม่มีนิमितหมาย (ว่าจะตายที่ใด เมื่อใด ตายด้วยอาการอย่างไร) สั้นนัก เป็นอยู่อย่างลำบาก และประกอบด้วยความทุกข์”
.....ข้อความดังกล่าวให้แง่คิดแก่นักเรียน (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

๓. คุณธรรมใดของพระนางมัลลิกาที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง

.....๑) เป็นสาวกที่ดีของพระพุทธเจ้า
.....๒) เข้าใจโลกและชีวิต
.....๓) มีความอดทน
.....๔) มีใจกว้าง
.....๕) เป็นภรรยาที่ดี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. หมอชีวกโกมารภัจจ์มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. คุณธรรมใดของหมอชีวกโกมารภัจจ์ที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. หมอชีวกโกมารภัจจ์มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าอย่างไร จงอธิบาย

- ๑) ได้ถวายสวนมะม่วงซึ่งได้รับพระราชทานจากพระเจ้าพิมพิสารให้แก่พระพุทธเจ้า เพื่อเป็นวัดที่ประทับของพระพุทธเจ้าและพระสาวกทั้งหลาย
- ๒) ได้ถวายการรักษาพระพุทธเจ้าเมื่อคราวพระองค์ประชวร และถวายตัวเป็นแพทย์ประจำพระองค์
- ๓) หมอชีวกโกมารภัจจ์กราบทูลขอพระพุทธเจ้าให้ทรงรับผ้าแพรที่ตนถนอมถวาย และให้ทรงอนุญาตให้พระสงฆ์รับผ้าที่ขavnถนอมถวายได้แต่บัดนั้น
- ๔) หมอชีวกโกมารภัจจ์เข้าเฝ้าทูลถามปัญหาข้อข้องใจในธรรมะของพระพุทธเจ้าอยู่เสมอ มีพระสูตรบันทึกคำสนทนาและปัญหาของหมอชีวกโกมารภัจจ์ เรื่องที่หมอชีวกโกมารภัจจ์นำขึ้นมาราทูลพระพุทธเจ้าเพื่อความรู้ที่ถูกต้องล้วนเป็นเรื่องสำคัญที่น่ารู้

๒. คุณธรรมใดของหมอชีวกโกมารภัจจ์ที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

- ๑) เป็นผู้มีความตั้งใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง
- ๒) เป็นผู้มีความใฝ่รู้และพากเพียรสูง
- ๓) เป็นอุบาสกที่ดี
- ๔) เป็นผู้เสียสละอย่างยิ่ง

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

๑. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....

๒. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

๓. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

๔. ข้อเสนอแนะของครู

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ ๔ คะแนน	ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ ๒ คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	ให้ ๓ คะแนน	ผลงานมีข้อบกพร่องมาก	ให้ ๑ คะแนน

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
๒	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
๓	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
๔	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
๕	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ ๔ คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ ๓ คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ ๒ คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

ชื่อ ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	การแสดงความคิดเห็น				
๒	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
๓	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
๔	ความมีน้ำใจ				
๕	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ

.....

ผู้ประเมิน

..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ ๔ คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ ๓ คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบประเมิน **คุณลักษณะอันพึงประสงค์**

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑. รักษา ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑ ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	๑.๒ ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	๑.๓ ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	๑.๔ เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	๑.๕ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาตาม โอกาส				
	๑.๖ เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชน จัดขึ้น				
๒. ซื่อสัตย์ สุจริต	๒.๑ ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	๒.๒ ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง และครู				
	๒.๓ ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
๓. มีวินัย รับผิดชอบ	๓.๑ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ ของครอบครัว โรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ใน ชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	๔.๒ มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	๔.๓ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
๕. อยู่อย่างพอเพียง	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	๕.๒ ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	๕.๓ ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	๕.๔ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำ ผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
	๕.๕ วางแผนการเรียน การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	๕.๖ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	๖.๑ เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
	๖.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๓ ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างรอบคอบ				
	๖.๔ ทุ่มเท ทำงาน อดทน ไม่ท้อต่อปัญหาและอุปสรรค				
	๖.๕ พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๖ ซินชมผลงานความสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจ				
๗. รักความเป็นไทย	๗.๑ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	๗.๒ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
๘. มีจิตสาธารณะ	๘.๑ รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	๘.๒ อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	๘.๓ รู้จักการดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	๘.๔ เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ ๔ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ ๓ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ ๒ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๐๔ - ๑๒๔	ดีมาก
๘๓ - ๑๐๓	ดี
๖๒ - ๘๒	พอใช้
ต่ำกว่า ๖๒	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....
.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

- แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง

.....

๑ สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ศาสนิกชนตัวอย่าง มีคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างซึ่งทุกคนพึงนำไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

๒ ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๑ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ม.๔-๖/๑๔ วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

๒.๒ จุดประสงค์การเรียนรู้

- วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนตัวอย่างได้

๓ สาระการเรียนรู้

๓.๑ สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ศาสนิกชนตัวอย่าง
 - พระนาคเสน - พระยามิลินท์
 - หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต
 - สมเด็จพระวันรัต (เฮง เขมจารี)
 - สุชีพ ปุญญานุภาพ

๓.๒ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

๔ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๔.๒ ความสามารถในการคิด

- ๑) ทักษะการวิเคราะห์ ๒) ทักษะการสรุปอ้างอิง ๓) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

๔.๓ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

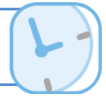
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการเรียนรู้ความเข้าใจ

- นักเรียนสวมตนบุชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นที่ ๑ สังเกต ตระหนัก

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ ฝ่าย ให้เล่นเกมแข่งขันตอบปัญหา “ใครเอ่ย” เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ โดยให้นักเรียนแต่ละฝ่ายช่วยกันคิดคำถามเกี่ยวกับประวัติหรือคุณธรรมที่สำคัญของ พุทธสาวก พุทธสาวิกา ที่นักเรียนรู้จักหรือเคยเรียนไปแล้ว ให้แต่ละฝ่ายผลัดกันถามสลับกันไปคนละ ๑ คำถาม
๒. ครูสุ่มนักเรียนออกมาที่หน้าชั้นเรียน ๑ คน ให้แสดงความชื่นชมเพื่อนในห้องเรียนที่ปฏิบัติตามหลักคุณธรรมแบบอย่างของ พุทธสาวก พุทธสาวิกา เรื่องใดเรื่องหนึ่ง จากนั้นให้นักเรียนคนที่ได้รับการชื่นชมออกมาที่หน้าชั้นเรียน แล้วให้ชื่นชมเพื่อนคนอื่นในห้องเรียนที่มีการกระทำที่แสดงถึงการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา และให้ทำเช่นนี้อีกประมาณ ๓-๔ คน
๓. นักเรียนทุกคนช่วยกันสรุปเชื่อมโยงได้ว่า การปฏิบัติตามแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกานั้น ย่อมทำให้เป็นผู้ประพฤติดีมีหลักในการดำเนินชีวิต และเป็นที่ยกย่องชื่นชมของบุคคลทั่วไป
๔. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่าการศึกษาพุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่างนั้น ควรรู้จักวิเคราะห์คุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง และนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

(ชั่วโมงที่ ๑-๒)

ขั้นที่ ๒ วางแผนปฏิบัติ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑) ร่วมกันวางแผนศึกษาความรู้เกี่ยวกับศาสนิกชนตัวอย่าง กลุ่มละ ๑-๒ ท่าน ตามความสนใจ (อาจมีบางกลุ่มซ้ำกันได้) ดังนี้

- 1) พระนาคเสน - พระยามิลินท์
- 2) สมเด็จพระวันรัต (เฮง เขมจารี)
- 3) หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต
- 4) สุชีพ ปุญญานุภาพ

ขั้นที่ ๓ ลงมือปฏิบัติ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

๑. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.๔
๒. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
๓. ห้องสมุด
๔. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

คำถามกระตุ้นความคิด

- บุคลิกลักษณะเด่นของพระอัสสชิเป็นอย่างไร (มีความอ่อนน้อมถ่อมตน)

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาประวัติของศาสนิกชนตัวอย่าง จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุดและ แหล่งข้อมูลสารสนเทศ ตามความเหมาะสม แล้วสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้
 - ๑) ตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงความเป็นศาสนิกชนที่ดี และทำประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา
 - ๒) คุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง
๒. นักเรียนแต่ละคนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับประวัติของศาสนิกชนตัวอย่างมาบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่าน
๓. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

(ชั่วโมงที่ ๒)

ขั้นที่ ๔ พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ

สื่อการเรียนรู้ : สลาก

คำถามกระตุ้นความคิด

๑. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาเรียบเรียงอภิปรายวิเคราะห์ประเด็นสำคัญและออกแบบการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น
 - การแสดงบทบาทสมมติ
 - การอภิปรายกลุ่ม
 - การสนทนาตอบโต้
 - การตั้งคำถามตอบ
 - การเล่าเรื่อง
 - การบรรยายประกอบภาพ ฯลฯ
๒. ครูสนทนากับนักเรียนถึงความพร้อมในการนำเสนอผลงานแต่ละกลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากลำดับในการนำเสนอโดยใช้เวลากลุ่มละ ๕-๘ นาที ตามความเหมาะสม
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียนตามลำดับในการจับสลาก (ในกรณีที่มิได้เรื่องเดียวกันให้นำเสนอต่อเนื่องกันไป)
๔. นักเรียนกลุ่มอื่นที่เป็นผู้ฟังมีหน้าที่แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมหลังจากเพื่อนนำเสนอผลงานเสร็จแล้ว จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคุณธรรมสำคัญของ ศาสนิกชนตัวอย่าง
๕. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นที่ ๕ สรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปแนวทางการปฏิบัติตนตามคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของศาสนิกชนตัวอย่าง
๒. นักเรียนแต่ละคนจดบันทึกประเด็นสำคัญลงในสมุด

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันจัดทำหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
 - ๑) การวิเคราะห์พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด
 - ๒) การวิเคราะห์ข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่าง
 - ๓) การวิเคราะห์คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตของพระสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่าง
 - ๔) การเสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพระสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่าง

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

๗ การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
สังเกตความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีวินัย และใฝ่เรียนรู้	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
ตรวจหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก	แบบประเมินหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

๘ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๘.๑ สื่อการเรียนรู้

- ๑) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.๔
- ๒) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (๑) เทพวิสุทธิญาณ, พระ (อุบล นนทโก ป.๖.๙). ๒๕๔๖. พุทธประวัติสังเขปและศาสนพิธีสังเขป. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย.
 - (๒) เสฐียรพงษ์ วรรณปก. ๒๕๔๔. พุทธสาวก พุทธสาวิกา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- ๓) สลาก

๘.๒ แหล่งการเรียนรู้

- ๑) ห้องสมุด
- ๒) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - http://guru.sanook.com/search/knowledge_search.php?q...select=๑
 - <http://mediacenter.mcu.ac.th/data/caipyo/m๔/index.html>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	การวิเคราะห์พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด				
๒	การวิเคราะห์ข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่าง				
๓	การวิเคราะห์คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตของพระสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่าง				
๔	การเสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามคุณธรรม อันเป็นแบบอย่างของพระสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่าง				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	๔	คะแนน
ดี	=	๓	คะแนน
พอใช้	=	๒	คะแนน
ปรับปรุง	=	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๔ - ๑๖	ดีมาก
๑๑ - ๑๓	ดี
๘ - ๑๐	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

๑. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....

๒. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

๓. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

๔. ข้อเสนอแนะของครู

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ ๔ คะแนน	ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ ๒ คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	ให้ ๓ คะแนน	ผลงานมีข้อบกพร่องมาก	ให้ ๑ คะแนน

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
๒	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
๓	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
๔	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
๕	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

- ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน ให้ ๔ คะแนน
- ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน ให้ ๓ คะแนน
- ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ ๒ คะแนน
- ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑ ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	๑.๒ ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	๑.๓ ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	๑.๔ เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	๑.๕ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาตาม โอกาส				
	๑.๖ เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชน จัดขึ้น				
๒. ซื่อสัตย์ สุจริต	๒.๑ ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	๒.๒ ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง และครู				
	๒.๓ ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
๓. มีวินัย รับผิดชอบ	๓.๑ จัดกิจกรรมให้ผู้อื่นฝึกปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ ของครอบครัว โรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ใน ชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบต่อการทำงาน				
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	๔.๒ มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	๔.๓ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
๕. อยู่อย่างพอเพียง	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	๕.๒ ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	๕.๓ ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	๕.๔ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำ ผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
	๕.๕ วางแผนการเรียน การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	๕.๖ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
๖. มุ่งมั่นในการ ทำงาน	๖.๑ เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
	๖.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๓ ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างรอบคอบ				
	๖.๔ ทุ่มเท ทำงาน อดทน ไม่ท้อต่อปัญหาและอุปสรรค				
	๖.๕ พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๖ ซินชมผลงานความสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจ				
๗. รักความเป็นไทย	๗.๑ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	๗.๒ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
๘. มีจิตสาธารณะ	๘.๑ รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	๘.๒ อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	๘.๓ รู้จักการดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	๘.๔ เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ ๔ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ ๓ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ ๒ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๐๔ - ๑๒๔	ดีมาก
๘๓ - ๑๐๓	ดี
๖๒ - ๘๒	พอใช้
ต่ำกว่า ๖๒	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....
.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

- แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง

แบบบันทึกหลังหน่วยการเรียนรู้

ตอนที่ ๑ นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้
ต่อไปนี้ ส ๑.๑ (ม.๔-๖/๒, ม.๔-๖/๑๔)

- ด้านความรู้

.....
.....

(จำนวน คน คิดเป็นร้อยละ

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

สรุปผลการประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด) ประจำหน่วยการเรียนรู้

- ระดับคุณภาพดีมาก จำนวน คน คิดเป็นร้อยละ
- ระดับคุณภาพดี จำนวน คน คิดเป็นร้อยละ
- ระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน คน คิดเป็นร้อยละ
- ระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน คน คิดเป็นร้อยละ

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง

ตอนที่ ๒ การตรวจสอบคุณภาพนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ด้านคุณภาพผู้เรียน)	ร้อยละ
มาตรฐานที่ ๑ ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ ๑.๑ มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ ๑.๒ มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน ๑.๓ ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรค ภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ ๑.๔ เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ๑.๕ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น ๑.๖ สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการ	
มาตรฐานที่ ๒ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ๒.๑ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร ๒.๒ เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูทวดเวทิต่อผู้มีพระคุณ ๒.๓ ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ๒.๔ ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	
มาตรฐานที่ ๓ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ๓.๑ มินิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ รอบตัว ๓.๒ มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ๓.๓ เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน ๓.๔ ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน	
มาตรฐานที่ ๔ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุสมผล ๔.๑ สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง ๔.๒ นำเสนอวิคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง ๔.๓ กำหนดเป้าหมาย คาคการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ ๔.๔ มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	
มาตรฐานที่ ๕ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ๕.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์ ๕.๒ ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์ ๕.๓ ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์ ๕.๔ ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์	
มาตรฐานที่ ๖ ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ๖.๑ วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ ๖.๒ ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง ๖.๓ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ๖.๔ มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ	